

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Аграрний факультет

Методичні вказівки
для виконання кваліфікаційної роботи
здобувачів першого (бакалаврського) освітнього рівня
по спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної та заочної форми навчання

м. Дніпро 2022

УДК 631.3

Методичні вказівки для виконання кваліфікаційної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти по спеціальності «208 Агроінженерія» денної та заочної форм навчання /укл. Поляков А.М., Волох В.О., Фесенко Г.В., Чаплигін Є.М. Курлов В.І. – Київ СНУ ім.В.Даля, 2022. – 27с.

У методичних вказівках для виконання кваліфікаційної роботи викладені загальні вимоги до її структури, а також до змісту кожного розділу з рекомендаціями їх викладення і оформлення. Крім того, в методичних вказівках приведені вимоги щодо оформлення реферату, додатків і роботи в цілому.

Укладачі:

Поляков Анатолій Миколайович, к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці;

Волох Вадим Олександрович, к.т.н., доцент, в.о. завідувача кафедри механізації виробничих процесів у АПК;

Фесенко Григорій Васильович, к.т.н., доцент кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці;

Чаплигін Євген Миколайович, к.с.-г.н., доцент кафедри механізації виробничих процесів у АПК.

Курлов В'ячеслав Ігорович, асистент кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці;

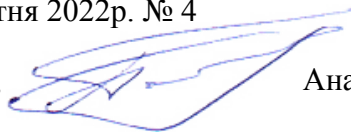
Методичні вказівки затверджено на засіданні кафедри механізації виробничих процесів у АПК Протокол від «07» жовтня 2022р. № 4

В.о. завідувача кафедри механізації виробничих процесів у АПК

 Вадим ВОЛОХ

Методичні вказівки затверджено на між кафедральному засіданні кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці і кафедри механізації виробничих процесів у АПК Протокол від «07» жовтня 2022р. № 4

В.о. завідувача кафедри ремонту машин, експлуатації ЕЗ та охорони праці

 Анатолій ПОЛЯКОВ

Методичні вказівки призначені для засвоєння студентами навичок самостійно виконувати кваліфікаційні роботи, пов'язані з використанням сільськогосподарської техніки в агропромисловому комплексі. Методичні вказівки розраховані на студентів спеціальності «208 Агроінженерія» вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ.....	4
2 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ.....	10
3 ОСНОВНА ЧАСТИНА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ.....	12
3.1 Зміст першого розділу.....	12
3.2 Зміст другого розділу	13
3.3 Зміст третього розділу	13
3.4 Зміст четвертого розділу по охороні праці.....	14
3.5 Висновки кваліфікаційної бакалаврської роботи.....	14
3.6 Оформлення списку використаних джерел	15
3.7 Правила оформлення кваліфікаційної бакалаврської роботи.....	16
3.8 Оформлення реферату.....	16
3.9 Оформлення додатків	16
4. ПОРЯДОК ПОДАЧІ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	17
4.1 Загальний порядок подачі та захисту кваліфікаційної роботи.....	17
4.2 Порядок подачі кваліфікаційної роботи та її перевірки на наявність запозичень та рівень оригінальності.	18
4.3 Порядок захисту кваліфікаційної роботи.....	19
ДОДАТКИ	22

1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

1.1. Бакалаврська робота є заключним етапом навчального процесу підготовки студентів освітнього ступеня «Бакалавр» у вищому навчальному закладі для систематизації, закріплення і розширення теоретичних знань за фахом і застосування їх при рішенні конкретних наукових, технічних, економічних і виробничих задач. Бакалаврська робота є першою самостійною роботою, у якій студент має виявити не тільки здатність до використання матеріалів проектування, але і уміння аналізувати варіанти рішень з погляду їхньої технічної і економічної доцільності. Всі рішення, прийняті студентом у процесі розробки кваліфікаційної роботи, повинні бути підлеглі задачам, поставленим перед агропромисловим комплексом України.

Метою бакалаврської роботи є закріплення студентами теоретичних знань з дисциплін професійної підготовки і є обов'язковою на завершальному етапі навчання студентів в університеті для присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра.

При виконанні кваліфікаційної роботи студент повинен продемонструвати здобуту інтегральну компетентність згідно освітньо-професійної програми «Агроінженерія» – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

В даних методичних вказівках викладені основні вимоги з усіх видів робіт над кваліфікаційною роботою, приведений ряд довідкових матеріалів і пояснень, що використовуються при виконанні роботи, а також вказаний розширений список навчальної і іншої спеціальної літератури. Все це буде сприяти підвищенню якості виконання кваліфікаційних робіт.

1.2. Згідно з вимогами освітньої програми кваліфікаційна бакалаврська робота спрямована на формування програмних компетентностей:

ПК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК-1. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання будови і технічних характеристик сільськогосподарської техніки для моделювання технологічних процесів аграрного виробництва.

СК-2. Здатність проектувати механізовані технологічні процеси сільськогосподарського виробництва, використовуючи основи природничих наук.

СК-4 Здатність до конструювання машин на основі графічних моделей просторових форм та інструментів автоматизованого проектування.

СК-5 Здатність використовувати теоретичні основи та базові методи термодинаміки і гідравліки для визначення і вирішення інженерних завдань.

СК-6. Здатність вибирати і використовувати механізовані технології, в тому числі в системі точного землеробства; проектувати та управляти технологічними процесами й системами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції відповідно до конкретних умов аграрного виробництва.

СК-7. Здатність комплектувати оптимальні сільськогосподарські агрегати, технологічні лінії та комплекси машин.

СК-8. Здатність до використання технічних засобів автоматики і систем автоматизації технологічних процесів в аграрному виробництві.

СК-10. Здатність організувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

СК-11. Здатність планувати і здійснювати технічне обслуговування та усувати відмови сільськогосподарської техніки та технологічного обладнання

СК-12. Здатність аналізувати та систематизувати науково-технічну інформацію для організації матеріально-технічного забезпечення агропромислового виробництва

СК-13 Здатність організувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

СК-14. Здатність здійснювати економічне обґрунтування доцільності застосування технологій та технічних засобів в агропромисловому виробництві, інженерно-технічних заходів з підтримання машинно-тракторного парку, фермської та іншої сільськогосподарської техніки в працездатному стані.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми бакалаврська кваліфікаційна робота спрямована на формування програмних результатів навчання:

ПРН-2. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності

ПРН-7. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

ПРН-8. Оцінювати та аргументувати значимість отриманих результатів випробувань сільськогосподарської техніки.

ПРН-12. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого

виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів.

ПРН-13. Описувати будову та пояснювати принцип дії сільськогосподарської техніки. Вибирати робочі органи машин відповідно до ґрунтово-кліматичних умов та особливостей сільськогосподарських матеріалів.

ПРН-14. Відтворювати деталі машин у графічному вигляді згідно з вимогами системи конструкторської документації. Застосовувати вимірювальний інструмент для визначення параметрів деталей машин.

ПРН-15. Визначати показники якості технологічних процесів, машин та обладнання і вибирати методи їх визначення згідно з нормативною документацією.

ПРН-16. Розуміти принцип дії машин та систем, теплові режими машин та обладнання аграрного виробництва. Визначати параметри режимів роботи гідравлічних систем та теплоенергетичних установок сільськогосподарського призначення.

ПРН-17. Вибирати та застосовувати механізовані технології відповідно до агрокліматичних умов та обґрунтовувати технології за економічними та якісними критеріями.

ПРН-19. Застосовувати стратегії та системи відновлення працездатності тракторів, комбайнів, автомобілів, сільськогосподарських машин та обладнання. Складати плани-графіки виконання ремонтно-обслуговуючих робіт. Виконувати операції діагностування, технічного обслуговування та ремонту сільськогосподарської техніки.

ПРН-20. Оцінювати роботу машин і засобів механізації аграрного виробництва за критеріями екологічності та ефективності природокористування. Розробляти заходи зі зниження негативного впливу сільськогосподарської техніки на екосистему.

ПРН-22. Визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

ПРН-23. Аналізувати ринок продукції та сільськогосподарської техніки. Складати бізнес-плани виробництва сільськогосподарської продукції. Виконувати економічне обґрунтування технологічних процесів, технологій, матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва. Застосовувати методи управління проектами виробництва продукції рослинництва та тваринництва.

1.4. Бакалаврська кваліфікаційна робота повинна бути актуальною, відповідати сучасному рівню розвитку науки і містити нові напрацювання у відповідності з її темою, яку студент вибирає на підставі запропонованої випускною кафедрою тематики. При цьому студент має право запропонувати свою тему роботи з відповідним обґрунтуванням доцільності її розробки та можливості виконання.

Тема роботи затверджується на засіданні кафедри та радою аграрного факультету, на якому навчається студент. Кваліфікаційна робота бакалавра виконується державною або іноземною мовою, яка вивчається. За рівнем її виконання та результатами захисту екзаменаційна комісія визначає можливість присвоєння випускнику відповідної кваліфікації та видачі диплома.

Зміст бакалаврської роботи – це перелік питань, що підлягають розробці, які визначає науковий керівник у оформленому на спеціальному бланку завданні. При цьому зміст повинен відповідати плану, який включає: вступ; розділи, що поділяються на підрозділи; висновки та пропозиції, список використаних джерел і додатки. Рекомендований обсяг бакалаврської роботи – 50 – 60 сторінок. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. До цього обсягу не

включають список використаних джерел та додатки. Список використаних джерел складає близько 40 джерел.

Бакалаврську роботу виконують згідно з календарним планом, наведеним у завданні. Поряд з науковим керівником можуть бути призначені консультанти спеціалізованих кафедр для консультації з окремих питань, що відображені в роботі. Робота (з підписами, відзивом керівника і рецензією) подається на випускаючу кафедру.

Робота подається у двох примірниках: перший - у твердій палітурці (пружинне опрацювання забороняється!); другий – на електронному носії (одним суцільним файлом). Електронна версія кваліфікаційної роботи бакалавра має бути ідентичною паперовій.

Система оцінювання кваліфікаційної роботи ґрунтується на параметрах:

- об'єкт дослідження або розробки;
- актуальність і перспективність теми дослідження або розробки;
- глибина аналізу спеціальної літератури, у тому числі й використання новітніх праць як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців;
- результати і їхня новизна;
- основні конструктивні, технологічні і техніко-експлуатаційні характеристики і показники;
- значимість роботи і висновків;
- область застосування;
- логіка викладення матеріалу,
- стиль, мова і орфографія викладення матеріалу.

Зазначені аспекти спеціально наголошуються в рецензії, яку має давати спеціаліст у даній галузі наукового знання, призначений кафедрою.

Тематика кваліфікаційних робіт визначається з освітньої програми «Агроінженерія» і повинна бути актуальною, конкретною, відповідати сучасному стану і перспективам розвитку науки і техніки, та відповідати реальним потребам галузі агропромислового виробництва.

2 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

В склад структури кваліфікаційної роботи входить: титульний аркуш і зміст.

Титульний аркуш повинен містити наступне: назву міністерства та вищого навчального закладу, де виконано роботу бакалавра; гриф допущення до захисту; повну тему роботи; прізвище, ім'я та по батькові автора роботи; відомості про наукового керівника; місто і рік виконання. Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи наведено у додатку А .

Зміст містить перелік скорочень та умовних позначень (якщо вони є); вступ; основна частина: заголовки розділів і підрозділів; висновки; список використаних джерел; резюме; додатки (якщо вони є) із вказівкою номера сторінки:

- перелік скорочень і умовних позначень - _ подається у вигляді окремого списку, якщо в кваліфікаційній роботі вжиті маловідомі скорочення, специфічна термінологія, позначення і розміщується після ЗМІСТУ, перед ВСТУПОМ. При першій появі цих елементів у тексті роботи, наводять їх пояснення;

- вступ, в якому коротко характеризують сучасний стан питання, якому присвячена кваліфікаційна робота, а також мета роботи. В вступі слід чітко сформулювати, у чому полягають новизна і актуальність описуваної роботи, і обґрунтувати необхідність її проведення.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 2 сторінки.

3 ОСНОВНА ЧАСТИНА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

Зміст основної частини кваліфікаційної роботи має строго відповідати завданню на проектування і закінчуватися висновком.

Основна частина (розділи цієї частини можуть варіюватися залежно від мети і задач, які розв'язуються в процесі роботи): – розділи, які розкривають основний зміст роботи відповідно до переліку питань, наданих у завданні на кваліфікаційну роботу; – техніко-економічне обґрунтування та питання організації виробництва (за необхідністю); – питання охорони праці, техніки безпеки, екології та охорони навколишнього середовища.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо). В розділах основної частини, в залежності від напрямку роботи, необхідно подати:

- аналіз типової технології з визначенням шляхів її удосконалення;
- технологічні розрахунки машин і обладнання;
- аналіз організації робіт при проведенні технічного обслуговування та систем ремонту сільськогосподарської техніки та обладнання;
- розрахунок технологічних ліній з обґрунтуванням їх оптимальних варіантів;
- модернізація або удосконалення обладнання;
- охорона праці, охорона навколишнього середовища і протипожежні заходи;
- розрахунки техніко-економічних показників.
- висновки

Кожний розділ починають з нової сторінки, а у кінці кожного розділу рекомендується сформулювати висновки зі стислим викладенням наведених у ньому наукових і практичних результатів..

У висновках підводиться підсумок виконаної роботи. У ньому повинні міститись: оцінка результатів роботи; пропозиції по використанню отриманих результатів; шляхи подальшої роботи в цій області.

3.1 Зміст першого розділу основної частини кваліфікаційної роботи

Перший розділ основної частини роботи присвячується огляду літературних джерел і висвітленню теоретичних засад у відповідності з вибраною темою бакалаврської роботи, де автор має показати свою обізнаність з використаними джерелами та вміння працювати з ними. Розкриття теоретичних питань повинно мати елементи наукової новизни з формуванням власної позиції щодо проблематики дослідження, містити авторські пропозиції по вдосконаленню визначень окремих термінів. При цьому бажано ілюструвати текст схемами, графіками, діаграмами тощо. Обов'язковим є порівняння точок зору наукових підходів з обов'язковим посиланням на джерела їх опублікування. Посилання на джерела в тексті бакалаврської роботи закривають квадратними дужками. В цілому бакалаврська робота має бути аналітичною, творчою, містити певні узагальнення й самостійні висновки, а виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути пояснювальним та науково аргументованим.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 30% загального обсягу кваліфікаційної бакалаврської роботи.

3.2 Зміст другого розділу кваліфікаційної роботи

Зміст другого розділу кваліфікаційної роботи повинен мати аналітико-дослідницький характер і складатись з відповідних підрозділів. Аналітичні розрахунки, таблиці і графічний матеріал цього розділу супроводжують обґрунтуванням та висновками, які визначають сутність процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та виявити невикористані резерви об'єкта, що досліджується. При цьому джерелом інформації можуть бути планові та фактичні показники діяльності об'єкта дослідження. Обов'язковим є використання у роботі сучасних інформаційних технологій прикладного програмного забезпечення.

Обсяг другого розділу становить 30-35% загального обсягу роботи.

3.3 Зміст третього розділу кваліфікаційної бакалаврської роботи

Третій розділ являється проектно-рекомендаційним, в якому на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, викладених у першому розділі, а також з врахуванням результатів аналізу, проведеного у другому розділі роботи, слід викласти пропозиції щодо перспектив розвитку та удосконалення діяльності обраного об'єкта дослідження. При цьому пропозиції повинні бути обґрунтованими, базуватись на відповідних прогностичних розрахунках і мати реалістичний характер.

Обсяг третього розділу рекомендується виконати в межах 30-35% від загального обсягу роботи.

3.4 Зміст розділу «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях»

Підставою для включення цього розділу в структуру бакалаврської роботи є наказ Міністерства освіти і науки України за № 969/922/216 від 21.10.2010 р. «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту у вищих навчальних закладах України». Метою розділу є: систематизація теоретичних знань з питань охорони праці; закріплення навичок, набутих в процесі вивчення відповідних дисциплін з охорони праці; формування у студентів навичок самостійного аналізу стану охорони праці на підставі знань, отриманих при роботі з науково-технічною літературою; перевірка підготовленості студентів до самостійної роботи щодо забезпечення безпечних і здорових умов праці.

Зміст розділу з охорони праці повинен бути погодженим з науковим керівником і відповідати темі бакалаврської роботи. В розділі слід передбачити

розробку питань з структури управління охороною праці на підприємстві, безпеки праці при виконанні певних виробничих операцій, виробничої санітарії, пожежної безпеки та захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій. При цьому слід вказати яких діючих нормативно-правових актів слід дотримуватись, щоб знизити вплив на працівників шкідливих і небезпечних виробничих факторів і які встановлюють порядок захисту на випадок виникнення загрози населенню наслідків надзвичайних ситуацій.

Крім того, при написанні розділу охорони праці повинні використовуватись терміни й визначення, встановлені ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять». Нормативні документи по охороні праці наведені в додатку А (див. додатки).

3.5 Висновки кваліфікаційної бакалаврської роботи

Висновки бакалаврської роботи поділяють на висновки до розділів і загальні висновки, базою яких являється основна частина роботи. Висновки до розділів повинні містити результати досліджень, а також підсумки проведеного дослідження, основні наукові та практичні результати, що одержано, рекомендації щодо їх науково-практичного використання. Загальні висновки повинні містити узагальнені результати дослідження основної частин роботи, стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих особисто автором бакалаврської роботи в ході дослідження.

Обсяг висновків не повинен перевищувати 5-6 сторінок.

3.6 Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають і відповідності з державним стандартом «ДСТУ ГОСТ 7.1:2006

«Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». У списку літератури повинні переважати новітні видання. Цей список повинен містити літературу іноземними мовами. Рекомендований список використаних джерел для кваліфікаційної роботи бакалавра - до 40 джерел.

3.7 Правила оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційну роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4, шрифт – Times New Roman; розмір шрифту – 14; відстань між рядками – 1,5 інтервали (до 30 рядків на сторінці); відступ верхній і нижній – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм.

Титульний аркуш і завдання роботи оформляють по відповідній формі (додаток Б і В).

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи: **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, РЕФЕРАТ** друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки пунктів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, підрозділу і пункту, між якими ставлять крапку (наприклад, 1.3.2 – другий пункт третього підрозділу першого розділу), потім у тому ж рядку йде заголовок пункту (пункт може не мати заголовка).

3.8 Оформлення реферату до кваліфікаційної роботи

Реферат призначений для ознайомлення з кваліфікаційною роботою, має бути стислим, інформативним і містити основні відомості про кваліфікаційну роботу. Реферат розміщують безпосередньо після завдання на кваліфікаційну роботу і повинен містити структуру роботи: загальну кількість сторінок, ілюстрацій (таблиць, графіків, тощо), додатків, джерел використаної літератури, перелік ключових слів і анотацію. При цьому текст реферату повинен відображати наступну інформацію про кваліфікаційну роботу: актуальність теми, об'єкт дослідження, мета роботи, завдання роботи, методи дослідження, результати роботи та їх новизна.

3.9 Оформлення додатків до кваліфікаційної роботи

Додатки наводяться в кінці роботи після списку використаних джерел. Додатки мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи бакалавра (таблиці, графіки, методи, ілюстрації, рекомендації щодо впровадження) і наводяться тільки в разі необхідності. Додатки позначаються літерами: Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д в правому верхньому кутку.

4. ПОРЯДОК ПОДАЧІ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1 Загальний порядок подачі та захисту кваліфікаційної роботи

Порядок подачі та захисту кваліфікаційних робіт виконується із дотриманням вимог наступних документів:

«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля»);

«Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля»;

«Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля»;

«Порядок проведення атестації здобувачів із використанням дистанційних технологій навчання в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля»;

4.2 Порядок подачі кваліфікаційної роботи та її перевірки на наявність запозичень та рівень оригінальності.

Перевірка роботи на наявність запозичень та рівень оригінальності твору відбувається відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля» та «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля».

Первинна перевірка академічних текстів здійснюється на аграрному факультеті представником Комісії з питань академічної доброчесності СНУ ім.В.Даля (далі – Відповідальний за перевірку) за допомогою системи Unicheck.

Мінімум за 15 робочих днів до підсумкової атестації здобувач вищої освіти або його керівник передає Відповідальному за перевірку електронний варіант кваліфікаційної випускної роботи у форматах: *.rtf, *.doc, *.docx, *.pdf.

Продовж 3 робочих днів Відповідальний за перевірку оцінює роботу на наявність запозичень та рівень оригінальності твору, за необхідністю перевіряє на коректність посилань або повертає роботу на доопрацювання, після чого надає автору роботи Акт перевірки на наявність текстових збігів, що формується системою Unichesk.

У випадку низького або неприйняттого рівня оригінальності твору, Відповідальний за перевірку інформує про цей факт керівника кваліфікаційної роботи. При наявності істотних ознак плагіату матеріал до розгляду не приймається.

Акт перевірки на наявність текстових збігів системою Unichesk здобувач вищої освіти разом із кваліфікаційною випускною роботою передає до випускної кафедри, де робиться остаточний висновок про наявність або відсутність у кваліфікаційній роботі плагіату, що підтверджується підписом завідувача випускової кафедри.

Виявлення в кваліфікаційній випускній роботі плагіату є підставою недопущення здобувача вищої освіти до підсумкової атестації.

У випадку незгоди з висновком щодо виявлення факту академічного плагіату в академічних текстах, відповідно до Положення про Комісію з питань академічної доброчесності СНУ ім.В.Даля автор має право подати заяву на ім'я її голови секретарю комісії. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, курс, група, особистий підпис).

4.3 Порядок захисту кваліфікаційної роботи

Порядок подачі роботи до кафедри та екзаменаційної комісії описано «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля» та «Порядок проведення атестації здобувачів із використанням дистанційних технологій навчання в Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля».

Захист кваліфікаційних робіт здобувачами здійснюється за заздалегідь узгодженим графіком у відповідності до строків, що визначаються графіком освітнього процесу на поточний навчальний рік

Захист кваліфікаційних робіт здобувачами здійснюється державною мовою. Захист кваліфікаційної роботи іноземною мовою здійснюється за участю перекладача.

Захист кваліфікаційних робіт здійснюється як в Університеті, так і на підприємствах, в установах і організаціях різних форм власності, для яких тематика робіт (проектів), поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну значущість.

За умов обмеження або відсутності можливості фізичної присутності (форс-мажорні обставини, заходи карантинного порядку, природні катаклізми) здобувачів вищої освіти на захисті кваліфікаційної роботи атестація здійснюється, відповідно до розкладів роботи екзаменаційних комісій, дистанційно, у синхронному режимі, з використанням платформи дистанційного навчання Moodle та MS Teams, із забезпеченням надійної автентифікації та відеозаписом.

За умов захисту кваліфікаційної роботи із використанням дистанційних технологій у визначений за розкладом день учасникам атестації необхідно завчасно привести в робочий режим персональні комп'ютери, оцінити стан підключення до інтернету й роботу вебкамери. Здобувачі освіти зобов'язані

увімкнути камеру, зображення має бути чітким, аудіо та відеозв'язок стабільним. Здійснювати вхід в особистий акаунт рекомендовано не пізніше ніж за пів години до призначеного часу. За якісну роботу свого обладнання випускник відповідає особисто.

У випадку виникнення технічних перешкод під час захисту кваліфікаційної роботи здобувачі повинні повідомити декана або завідувача випускової кафедри засобами дистанційної комунікації, з обов'язковою фото- або відеофіксацією стану виконання завдань та об'єктивних факторів, що перешкоджають його завершенню. Декан факультету повідомляє про ситуацію членів екзаменаційної комісії. Екзаменаційна комісія ухвалює рішення про перенесення дати та часу складання кваліфікаційного іспиту здобувачем і повідомляє його про встановлену дату, яка визначається в межах терміну роботи екзаменаційної комісії.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії в присутності Голови та більшості її членів. При неможливості присутності Голови його обов'язки виконує заступник голови екзаменаційної комісії.

Голова екзаменаційної комісії, в тому числі, розглядає заяви або скарги студентів з питань порушення прав або необ'єктивної оцінки при складанні екзаменів або при захисті випускної кваліфікаційної роботи та приймати відповідні рішення.

При захисті випускних кваліфікаційних робіт до екзаменаційної комісії подаються: кваліфікаційна робота здобувача із записом на ньому висновку завідувача випусної кафедри про допуск здобувача до захисту, із завданням на кваліфікаційну роботу здобувача та титульною сторінкою кваліфікаційної роботи, письмовий відгук керівника, що містить характеристику діяльності здобувача під час виконання кваліфікаційної роботи, висновок про перевірку на плагіат, письмова рецензія на кваліфікаційну роботу.

До екзаменаційної комісії можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність здобувача, наукову та практичну цінність виконаного ним проекту (роботи): друквані статті, заяви на патент, патенти, акти про практичне впровадження результатів кваліфікаційної роботи (проекту), зразки матеріалів, макети, вироби, нові технології, оригінальні математичні моделі та програми, тощо.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку результатів захисту кваліфікаційних робіт, а також про видачу здобувачам дипломів (звичайних або з відзнакою) про вищу освіту, отримання певного рівня вищої освіти та здобуття певної кваліфікації приймається на закритому засіданні комісії.

Здобувачам, які успішно захистили кваліфікаційну роботу, рішенням екзаменаційної комісії присуджуються відповідні ступені за відповідними спеціальностями, професійні кваліфікації та видається диплом (диплом з відзнакою). На підставі рішень екзаменаційної комісії навчальною частиною створюється наказ про завершення навчання.

Право повторної атестації (повторного складання комплексного екзамену, повторного захисту тієї ж самої роботи надається виключно у випадку неявки на засідання екзаменаційної комісії з поважних (документально підтверджених) причин.

Зазначені положення, їх нові редакції та доповнення мають пріоритетність в процедурі подання кваліфікаційної роботи та її захисті.

ДОДАТКИ

Додаток А

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ПО ОХОРОНІ ПРАЦІ

1. НАПБ Б.03.001-2004 «Типові норми належності вогнегасників»
2. ДБН В .1.2-7-2008 «Пожежна безпека. Основні вимоги до будівель і споруд»
3. НАПБ А.01.001-2015 (ДНАОП 0.01-1.01-15) «Правила пожежної безпеки в Україні»
4. ДБН В.2.5-56:2010 «Системи протипожежного захисту»
5. НАПБ Б.03.002-2007 «Норми визначення категорій приміщень будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»
6. [НАПБ А.01.002-2004](#) «Правила пожежної безпеки в лісах України»
7. ДБН [В.2.5-27-2006](#) «Захисні заходи електробезпеки в електроустановках будинків і споруд»
8. ДНАОП 0.00-1.32-01 «Правила улаштування електроустановок (ПУЕ)»
9. ДНАОП 0.00-1.21-98 «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів»
10. НАПБ Б.03.001-2004 «Типові норми належності вогнегасників»
11. ДБН В .1.2-7-2008 «Пожежна безпека. Основні вимоги до будівель і споруд»
12. НАПБ А.01.001-2015 (ДНАОП 0.01-1.01-15) «Правила пожежної безпеки в Україні»
13. ДБН В.2.5-56:2010 «Системи протипожежного захисту»
14. НАПБ Б.03.002-2007 «Норми визначення категорій приміщень будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»
15. [НАПБ А.01.002-2004](#) «Правила пожежної безпеки в лісах України»
16. ДНАОП 2.0.00-1.01-12 «Правила охорони праці в сільськогосподарському виробництві»

17. ДНАОП 0.00-3.01-98 «Типові норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам сільського та водного господарства»
18. ДНАОП 0.03-1.08-73 «Санітарні правила зберігання, транспортування та використання мінеральних добрив в сільському господарстві»
19. ДНАОП 0.03 -1.12-98 «Транспортування, зберігання та використання пестицидів в народному господарстві».
20. П І 2.0.00-082-99 «Примірна інструкція з охорони праці під час виконання робіт із пестицидами та агрохімікатами».
21. ДСТУ-П OHSAS 18002:2006 Системи управління безпекою та гігієною праці. Основні принципи виконання вимог (OHSAS 18002:2000, IDT).
22. НПАОП 01.0-1.02-18 Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві.
23. НПАОП 01.41-1.01-01 Правила охорони праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання сільськогосподарського виробництва.
24. ДСН 3.3.6.042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень».
25. ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту».

Додаток Б

Форма

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Аграрний факультет
(назва факультету)

(назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

напряму підготовки/спеціальності 208 «Агроінженерія»

на тему: «_____»

Здобувач вищої освіти групи _____

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

м.Київ, 20____

Східноукраїнський національний університет

Факультет _____
 Кафедра _____
 Освітній рівень _____ бакалавр _____
 Напрямок підготовки _____ 208 Агроінженерія _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
 « ____ » _____ 20__ р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи « _____ »
 керівник роботи _____
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом СНУ ім. В.Даля від « ____ » _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи « ____ » _____ 20__ року

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. _____

Розділ 2. _____

Розділ 3. _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)Керівник _____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)